

TARTALOM

SIPOS Gábor	9
Üdv az Olvasónak!	
To the Reader!	
Către Cititor!	
I NYELV-, IRODALOM-, NÉPRAJZTUDOMÁNY	11
Language-, Literary- and Folklore Studies	
Lingvistică, literatură, etnografie	
ANDRÁS Zselyke	13
Szabó T. Attila nyelvészeti írásai a két világháború közti Erdélyi Múzeumban	
Attila Szabó T.'s Linguistical Studies in the Erdélyi Múzeum Between the Two World Wars	
Studii de lingvistică ale lui Attila Szabó T. în revista Erdélyi Múzeum din perioada interbelică	
KATONA Hajnal Tünde	21
„...jogászok szokták vagy ügyvédek eztet tudni pontosan...” Nyelvi jogi ismeret	
a romániai falusi magyarság körében	
“That’s something only jurists and lawyers know precisely...” Knowledge of Linguistic Rights	
among the Hungarian Villagers in Romania	
„Asta se știe mai exact de către juriști sau avocați...” Cunoașterea drepturilor lingvistice în	
cadrul minorității maghiare din România care trăiesc în mediu rural	
NAGY Emőke	35
Szent Anna kultuszának jegyei a Teleki-, Kazinczy- és Érdey-kódex alapján	
The Characteristics of the Cult of Ana in the Teleki, Kazinczy and Érdey Codices	
Trăsăturile cultului Sfintei Ana pe baza codicelor Teleki, Kazinczy și Érdey	
IMRE Mihály	49
A kulturális emlékezet forrásai, jellemzői, rétegzettsége Szenci Molnár Albert	
munkásságában	
The Sources, Characteristics and Stratification of Cultural Memory in Albert Szenci Molnár’s	
work	
Memoria culturală în operele lui Albert Szenci Molnár – Izvoare, caracteristici, natură stratificată	
PAPP Kinga	67
„Én pedig vagyok igaz társad míg él”. Kálnoki Sámuel és Lázár Erzsébet levelezése	
“... And I am your True Partner as Long as I Live”. The Correspondence Between Sámuel	
Kálnoki and Erzsébet Lázár	
„... Rămân adevăratul tău pereche cât timp trăiesc”. Corespondența dintre Sámuel Kálnoki și	
Erzsébet Lázár	
CSIKÓS Júlia	81
Ráday Eszter könyvtára	
The Library of Eszter Ráday	
Biblioteca lui Eszter Ráday	
BIRÓ Annamária	90
Identitáselemek egy 19. századi életpályában: Gottfried Feldinger/Földényi Frigyes	
A Career in te 19 th Century – Elements of Identity: Gottfried Feldinger/ Frigyes Földényi	
Elemente ale identității într-o carieră din sec. al 19-lea: Gottfried Feldinger/ Frigyes Földényi	
CSEKE Péter	101
A tiszta gondolat, a tiszta stílus szerelmese, Szabó Zoltán értékszemelete	

The Lover of Pure Thought and Style. Zoltán Szabó's Approach on Value Cel îndrăgostit de gândul și stilul pur. Viziunea valorii în opera lui Zoltán Szabó	
ORBÁN Gyöngyi	119
Ígérve tanítani. Németh László példája Educate Offering. The Example of László Németh A educa promițând. Exemplul lui László Németh	
KÖTŐ József	134
Az osztályharctól a „lét alapvető abszurditásáig” From the Class Struggle to the ” Fundamental Absurdity of the Existence” De la lupta de clasă la „absurditatea fundamentală a existenței”	
SZIKSZAI Mária	145
Vallásos társulati élet egy szatmári sváb faluban The Confessional Life in a Swabian Village from Satu Mare County Viața religioasă într-un sat sătmărean	
BALÁZS Lajos	156
Nemi kultúra és nemi erkölcs a paraszti társadalomban Sexual Culture and Sexual Morality in Peasant Societies Cultura și morală sexuală în societatea țărănească	
II. TÖRTÉNELEM, RÉGÉSZET	163
History, Archaeology Istorie, arheologie	
SÓFALVI András	165
Egy disszertáció margójára: a Rika-erdei várak és az udvarhelyi királyi magánuradalom On the Edge of a Study: the Castles in Rika Forest and the Royal Domain of Odorheiu Secuiesc Pe marginea unui studiu: cetățile din Pădurea Rika și domeniul regal din Odorhei	
HEGYI Géza	175
Marosvásárhely első említése The First Written Mention of Târgu Mureș (Marosvásárhely/Neumarkt) Prima mențiune documentară a orașului Târgu Mureș	
LUPESCU MAKÓ Mária	191
Miért? Kinek? Mit? Erdélyi középkori végakaratok szerkezeti jellemzői Why? To Whom? What? Structural Patterns of Last Wills and Testaments in Medieval Transylvania De ce? Pentru cine? Ce anume? Caracteristicile structurale ale testamentelor medievale din Transilvania	
RÜSZ-FOGARASI Enikő	211
A kora újkori kolozsvári ispotálymesterek The Masters of the Almshouses from the Early Modern Cluj Magiștrii ospitalieri din Clujul premodern	
DERZSI Júlia	223
A városi statútumok és a közrendészeti szabályalkotás kapcsolata az erdélyi városokban a 16. század második felében The Relation Between the Statutes and the Legislation Concerning Public Order in the Towns of Transylvania in the Second Half of the 16th Century Raportul dintre statutele orașenești și legislația privind ordinea publică în orașele din Transilvania în a doua parte a secolului al XVI-lea	
BOGDÁNDI Zsolt	236
Wesselényi Miklós. Egy ítélőmester életútja a 16. század végi Erdélyben	

Miklós Wesselényi. The Carrier of a Protonotary in the Late 16 th Century Transylvania Miklós Wesselényi. Cariera unui protonotar din Transilvania la sfârșitul secolului al XVI-lea	
PAKÓ László.....	251
Prókátorok Kolozsváron a 16. század utolsó évtizedeiben Advocates (procuratores) in Cluj (Kolozsvár) in the Late 16 th Century Procuratori (avocați) în Cluj în ultimele decenii ale secolului al XVI-lea	
GÁLFI Emőke.....	268
A gyulafehérvári hiteleshely levéltárosai az 1658-as tatár betörés idején The <i>Requisitors</i> of the Place of Authentication from Alba Iulia (Gyulafehérvár) During the Tartar Invasion in 1658 Requisitorii locului de adeverire din Alba Iulia în timpul invaziei tătarilor din 1658	
MÁRTON Tünde Mária.....	280
Az egyház normáin túl. El nem fogadott válókok a széki egyházmegye parciális zinatainak jegyzőkönyvében Beyond the Norms of the Church. Unaccepted Grounds for Divorce in the Register of Partial Synods of the Sic Seniorate Dincolo de norme Bisericii. Motive neacceptate de divorț în Protocolul sinoadelor parțiale din protopopiatul Sic	
ŐSZ Sándor Előd.....	289
A Görgényi Református Egyházmegye egyházi társadalma a korai újkorban The Ecclesiastical Society of the Reformed Diocese of Gurghiu (Görgény) in the Early Modern Period Societatea ecleziastică a Protopopiatului Reformat Gurghiu din epoca premodernă	
TÓTH Levente.....	306
Református nemesek Udvarhelyszék és az Udvarhelyi Református Egyházmegye igazgatásában (17–19. század) The Reformed Nobility in the Administration of Udvarhely Seat and of the Reformed Diocese of Udvarhely (17–19 th Centuries) Nobili reformați în administrația Scaunului Odorhei și a Protopopiatului Reformat din Odorhei (secolele XVII–XIX)	
GIDÓ Csaba.....	323
Utazás a 19. századi erdélyi vasútvonalakon Travelling on the Transylvanian Railways in the 19 th Century Călătoria pe calea ferată din Transilvania în secolul XIX	
NAGY Botond.....	335
Erdővagyon-újraelosztás és faipari nagyvállalatok megjelenése Háromszéken The Redistribution of the Forest-Property and the Appearance of the Corporations in the Forest-Industry of Háromszék Redistribuirea averii forestiere și apariția marilor întreprinderi în industria forestieră din Trei Scaune	
NAGY Róbert-Miklós.....	353
Kolozsvár ipari munkásságának etnikai, vallási és földrajzi származása 1896–1940 között The Ethnic, Religious and Geographical Origins of the Industrial Working-Class of Cluj Between 1896–1940 Originea etnică, religioasă și geografică a lucrătorilor din industria clujeană între 1896–1940	
GIDÓ Attila.....	366
Társadalomszerkezet és kulturális infrastruktúra Erdélyben az első világháború után Social Structure and Cultural Infrastructure in Transylvania after the First World War Structură socială și infrastructură culturală în Transilvania după primul Război Mondial	

III. MŰVÉSZETTÖRTÉNET	383
Art history	
Istoria artei	
KISS Lóránd	385
Falképek kutatása és helyreállítása az erdélyi szász evangélikus templomokban	
Research and Conservation of Murals in Lutheran Churches of Mediaș Archdeaconry	
Cercetarea și conservarea picturilor murale din bisericile evanghelice ale Protopopiatului Mediașului	
WEISZ Attila	390
A tordai reformátusok templomai a 17. században: Egyházfalva és Ótorda	
Calvinist Churches of Turda from the 17 th Century: Bisericani and Turda Veche	
Bisericile reformaților turdeni în secolul al XVII-lea: Bisericani și Turda Veche	
KOVÁCS Zsolt	401
„Beata Virgo Nostra Deésiensis”. Mária-kegyképek tisztelete a dési ferences templomban	
“Beata Virgo Nostra Deésiensis”. On the Cult of Miraculous Images of the Virgin Mary in the Franciscan Church in Dej	
„Beata Virgo Nostra Deésiensis”. Despre cultul imaginilor miraculoase ale Maicii Domnului în biserica franciscană din Dej	
ORBÁN János	421
Református templom a Gubernium székvárosában	
Reformed Church in the Regency Town of the Transylvanian Gubernium	
Biserică reformată în capitala gubernială	
BORDÁS Beáta	442
A válaszüti Bánffy-kastély 19. századi berendezése	
The Interior Decoration of the Bánffy Country House from Râscruci from the 19 th Century	
Amenajarea interioară a castelului Bánffy de la Râscruci din secolul al XIX-lea	
MURÁDIN Jenő	460
Körösfői-Kriesch Aladár: „Engem Kolozsvárhoz annyi személyes, drága szál fűz...”	
Aladár Körösfői-Kriesch: „I Have so Many Personal and Precious Ties with Kolozsvár...”	
Aladár Körösfői-Kriesch: „Am atâtea legături personale și prețioase cu Clujul...”	
POSZLER Györgyi	475
Könyvismertetés. Emese Sarkadi Nagy: <i>Local Workshops – Foreign Connections. Late Medieval Altarpieces From Transylvania</i> . Studia Jagellonica Lipsiensia, 9. Jan Thorbecke Verlag, Ostfildern, 2012	
Review. Emese Sarkadi Nagy: <i>Local Workshops – Foreign Connections. Late Medieval Altarpieces From Transylvania</i> . Studia Jagellonica Lipsiensia, 9. Jan Thorbecke Verlag, Ostfildern, 2012	
Recenzie. Emese Sarkadi Nagy: <i>Local Workshops – Foreign Connections. Late Medieval Altarpieces From Transylvania</i> . Studia Jagellonica Lipsiensia, 9. Jan Thorbecke Verlag, Ostfildern, 2012	
Szerkesztői jegyzetek a tanulmányokhoz, mutatókhoz	484
Editor’s Notes on Essays and Indexes	
Notele redactorilor	
Mutatók	485
Indexes	
Indice	
Képmelléklet	525
List of Illustrations	
Lista de ilustrații	